

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću za mladež sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Zlate Lipnjak-Bosanac, kao predsjednice vijeća, te Melite Božičević-Grbić, Ileane Vinja, Žarka Dundovića i Miroslava Šovanja, kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Nikše Stolića, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. D. P., zbog kaznenog djela iz čl. 91. toč. 5. i dr. Kaznenog zakona, odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Šibeniku od 19. listopada 2012. broj K-34/2011, u sjednici održanoj dana 27. ožujka 2014., u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Jasmine Dolmagić, opt. D. P. i braniteljice A. G., odvjetnice iz Š.,

presudio i riješio je:

I. Prihvaća se djelomično žalba opt. D. P., ukida se prvostupanjska presuda u odnosu na kaznena djela na štetu A. B., iz čl. 188. st. 1. u vezi s čl. 33. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11; u nastavku: KZ/97) i čl. 91. toč. 5. KZ/97, opisana pod toč. 1. izreke prvostupanjske presude, te se u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. Povodom žalbe optuženika, a po službenoj dužnosti, preinačuje se prvostupanjska presuda u pravnoj oznaci djela i izriče da je opt. D. P. djelom za koje je proglašen krivim pod toč. 2. izreke prvostupanjske presude počinio kazneno djelo protiv spolne slobode, silovanjem u pokušaju iz čl. 153. st. 1. u vezi s čl. 152. st. 1. i čl. 34. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11 i 144/12; u nastavku: KZ/11).

III. Uslijed odluke pod I. i II. te djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženika preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni pa se opt. D. P. za kazneno djelo iz čl. 153. st. 1. u vezi s čl. 152. st. 1. i čl. 34. KZ/11 osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine i 6 (šest) mjeseci.

IV. U ostalom dijelu žalba opt. D. P. odbija se kao neosnovana te se u pobijanom, a neukinutom i nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

V. Protiv optuženika se produljuje pritvor.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Šibeniku opt. D. P. proglašen je krivim pod toč. 1). izreke presude zbog kaznenog djela pokušaja silovanja iz čl. 188. st. 1. u vezi s čl. 33. KZ/97 i teškog ubojstva iz čl. 91. toč. 5. KZ/97 na štetu A. B., a pod toč. 2). izreke presude zbog kaznenog djela pokušaja silovanja iz čl. 188. st. 1. u vezi s čl. 33. KZ/97 na štetu M. D.. Nakon što su mu prethodno za svako djelo, na temelju spomenutih zakonskih normi, utvrđene pojedinačne kazne zatvora, za kazneno djelo teškog ubojstva kazna dugotrajnog zatvora u trajanju trideset pet godina, za kazneno djelo pokušaja silovanja na štetu A. B. kazna zatvora u trajanju šest godina, a za kazneno djelo pokušaja silovanja na štetu M. D. kazna zatvora u trajanju pet godina, optuženik je primjenom čl. 60. st. 2. KZ/97 osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju četrdeset godina, u koju kaznu je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 16. veljače 2012. nadalje.

Na temelju čl. 122. st. 4. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 i 115/06; u nastavku: ZKP/97) optuženik je u cijelosti oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1. do 6. ZKP/97 te nagrade i nužnih izdataka postavljenog branitelja po službenoj dužnosti.

Protiv te presude žalbu je podnio optuženik putem braniteljice A. G., odvjetnice iz Š., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i odluke o kaznenim sankcijama. U žalbi je predloženo da se prvostupanjska presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, podredno da se „preinači u korist optuženika s obzirom na sadržaj žalbenih navoda“, a zatražena je i obavijest o sjednici vijeća.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Spis je u skladu s čl. 373. st. 1. ZKP/97 dostavljen na dužno razgledanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Postupajući po zahtjevu optuženika prema čl. 374. st. 1. ZKP/97, sjednica drugostupanjskog vijeća održana je u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Jasmine Dolmagić, opt. D. P. i njegove braniteljice A. G., odvjetnice iz Š.. U sjednici vijeća braniteljica je ostala kod svih žalbenih prigovora, a optuženik je u usmenom izlaganju dodatno obrazložio navode žalbe pozivajući se na sadržaj pisanog materijala koji je priložio u spis predmeta.

Žalba optuženika je djelomično osnovana.

U odnosu na toč. II., III. i IV. ove odluke

Optuženik se žali zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, tvrdi da se pobijana presuda temelji na nezakonitim dokazima iz čl. 9. st. 2. ZKP/97, koje je sud prvog stupnja, unatoč prijedloga obrane, odbio izdvojiti iz spisa predmeta.

U žalbi se najprije pobija zakonitost zapisnika o iskazu optuženika („zapisnik o uzimanju izjave od osumnjičenog“) kojeg je dao 26. lipnja 2011. u Centru ... B. L., te video zapisa i skice sačinjene tijekom tog ispitivanja. Pozivajući se na odredbe važećih procesnih zakona u Republici Srpskoj i Republici Hrvatskoj prigovara da je ispitivanje provedeno bez da je optuženik na odgovarajući, propisani način upozoren o svim pravima obrane, poglavito glede prava na branitelja, upoznavanja sa djelima za koja se tereti i o osnovama sumnje koje stoje protiv njega, ukazuje na nedostatke zakonskih upozorenja u video zapisu koji ni sadržajno nije identičan sačinjenom zapisniku o ispitivanju, niti je optuženiku uručena kopija snimke sa prijepisom. Optuženik drži da je spomenutim propustom te uputom prvostupanjskog suda da može pregledavati spis i sve dokaze u sudskoj pisarnici povrijeđeno pravo obrane da mu se uruči preslika svakog dokaza pa tako i kopija spomenutog video zapisa kako što je tražio po izricanju presude. Slijedeći se prigovor odnosi na tvrdnju da je iskaz iznuđen silom jer je optuženik prilikom uhićenja pretučen od strane redarstvenih vlasti na što je ukazao početkom srpnja 2011. na suđenju u sudu u S., a koje navode „potvrđuje izgled i držanje optuženika u video zapisu prilikom uzimanja njegove izjave-nagnut na lijevu stranu, teškoće u govoru, tamnoća video zapisa zbog kojeg se ne mogu uočavati modrice na njegovom licu i rukama, koji su dijelovi tijela dostupni uočavanju golim okom.“ Žalitelj navodi da nije imao prilike iskazivati u neometanom izlaganju već je prekidano uz postavljanje sugestivnih pitanja koja upućuju na saznanja iz ranije obavljenog razgovora. Po ocjeni žalbe razlozi prvostupanjskog suda o odbijanju zahtjeva za izdvajanje dokaza su općeniti i nedostatni „u odnosu na svaku pojedinu istaknutu povredu“, a kako optuženik nije ni ispitivan na okolnosti kaznenih djela pokušaja silovanja A. B. i njenog ubojstva kako bi isto prikrio, niti je počinjenje istih priznao to su i razlozi prvostupanjskog suda sami sebi i izvedenim dokazima proturječni čime je ostvarena i bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97.

Nadalje, optuženik smatra da okolnosti pronalaska tragova prožimanja ljudske krvi na gornjem dijelu gornjeg ležaja u kabini tegljača, za koje je biološkim vještačenjem utvrđeno da se radi o krvi ošt. A. B., ukazuju da je taj dokaz podmetnut i stoga se radi o nezakonitom dokazu. Ističe da ovaj trag nije pronađen kod prvog očevida 22. lipnja 2011. već tek pri očevidu 30. lipnja 2011., mjesto njegova pronalaska ne odgovara ni iskazu sa zapisnika od 26. lipnja 2011.. Posebno se upire na navod vještaka A. koji se nije mogao očitovati na optuženikovo pitanje je li moguće da pri prvom očevidu tragova nije bilo, dok vještak dr. M. D. G., na optuženikov upit o mogućnosti da je krv donesena odnosno premještena s nekog drugog mjesta gdje se nalazila osoba od koje krv potječe, nije mogla sa sigurnošću govoriti na koji je način trag krvi dospio na mjesto gdje je nađen.

Konačno, u žalbi se navodi da je obrana predložila izdvajanje kao nezakonitih dokaza izviješća policije sastavljena tijekom kriminalističke obrade i predistražnog postupka koja kao izvidne radnje nemaju dokaznu snagu (izviješća o pregledu snimki video nadzora, analizi izviješća o tahografskom listiću, krimtehničkoj pretrazi mjesta događaja, skica policije o navodnom kretanju optuženika za dan 7. lipnja 2011.). Kako je sud prvog stupnja ovaj

prijedlog odbio argumentom da se ne radi o dokazima koji su prema Zakonu o kaznenom postupku nezakoniti dokazi niti su proizašli iz takvih dokaza, „počinjena je daljnja bitna povreda odredaba kaznenog postupka budući da nije sporno da se radi isključivo o izvidima policijskih djelatnika.“

Nije u pravu optuženik kada upire na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97 kako u odnosu na razloge koji se odnose na pitanje zakonitosti dokaza tako i glede odluke o glavnoj stvari odnosno utvrđenja odlučnih činjenica o kojima ovisi kaznenopravna odgovornost optuženika za terećena djela.

Prvostupanjski sud je potanko i određeno odgovorio na sve bitne navode obrane o nezakonitosti dokaza. Što se tiče prve grupe prigovora (o nezakonitom iskazu od 26. lipnja 2011.) osnovano je sud prvog stupnja ocijenio da je ispitivanje optuženika provedeno sukladno odredbama Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske (u nastavku ZKPRS) koje su potpuno kompatibilne postupanju redarstvenih vlasti iz čl. 177. st. 5. ZKP/97. Pri tome valja istaknuti da procesni zakon Republike Srpske u čl. 10. određuje koji se dokazi smatraju nezakonitima, a slično propisuje i čl. 9. ZKP/97. Što se tiče ispitivanja pred redarstvenim vlastima („ovlašćenim službenim licima“), u pravu je žalitelj da bi uporaba sile, prijetnje, prijevare, narkotika ili drugih sredstava koja mogu utjecati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja činila taj dokaz nezakonitim kako izrijekom propisuje čl. 142. st. 2. i 3. ZKP RS. Osim toga, i postupanje protivno odredbama čl. 143. ZKP RS čini iskaz osumnjičenika nezakonitim dokazom jer se na njemu „ne može zasnivati sudska odluka“. Spomenuta norma sadrži uputu o pravima o kojima osumnjičenik mora biti upoznat na početku ispitivanja da bi se na njegovom iskazu mogla utemeljiti presuda i ta su prava taksativno naznačena (obavijest o kaznenom djelu za koje se tereti i osnove sumnje protiv njega, pravo na izbor načina obrane te izjašnjavanja o činjenicama i dokazima, pravo na branitelja, razgledanje spisa i tumača). Iz sadržaja zapisnika od 26. lipnja 2011. proizlazi da je optuženik bio upoznat sa svim svojim pravima što je višekratno potvrdio i svojim potpisom (list 448-453 spisa). Od ključnog je značaja navod iz zapisnika da je optuženik upoznat sa svojim pravima, da želi „suradivati sa policijom i tužilaštvom te ću izjavu dati u prisustvu advokata“, kao što je na upit razumije li za što je osumnjičen i koji osnovi sumnje stoje protiv njega odgovorio potvrdno, sve popraćeno optuženikovim (višekratnim) potpisima uz pouke o pravima obrane, a zapisnik su potpisali dvojica branitelja. Na ovaj je način optuženik izjavom na zapisnik opunomoćio odvjetnike da imaju status branitelja pri čemu se smatra da je obrana osigurana kada u postupku sudjeluje jedan od branitelja (čl. 48. ZKP RS i čl. 63. ZKP/97). Stoga pitanje statusa glavnog branitelja (čl. 48. st. 2. ZKP RS) nema nikakvog utjecaja na zakonitost radnje ispitivanja osumnjičenika.

Nadalje, nije povrijeđena odredba čl. 6. ZKP RS, odnosno čl. 4. ZKP/97 budući da spomenuta upozorenja, poglavito jer se radi tek o fazi kriminalističkog istraživanja, ne iziskuju punu preciznost u pravnoj oznaci djela, već je dostatno osumnjičeniku predočiti suštinu kriminalnog ponašanja u događaju koji mu se stavlja na teret. U spornom je zapisniku tako navedeno da se radi o „uzimanju izjave od osumnjičenog...na okolnosti KD-a Teško ubistvo iz čl. 149. stav 1. KZ RS, izvršenog dana 07.06.2011. godine u mjestu K...na štetu maldb. A. B.“, dok je nastavno ispitan na okolnosti događaja od 28. lipnja 2010., dakle kaznenog djela pokušaja silovanja na štetu M. D..

Što se tiče prigovora vezanih uz video zapis ispitivanja isto je regulirano odredbom o snimanju ispitivanja osumnjičenog u čl. 144. ZKP RS na koju odredbu ukazuje i žalitelj. Prema navedenoj normi obvezno je o svakom ispitivanju osumnjičenika sastaviti zapisnik u koji se unose bitni dijelovi iskaza, dok je u st. 2. navedeno da se ispitivanje osumnjičenika u pravilu snima na audio ili video traku pod određenim uvjetima među kojima je i odredba da će se zapis sa trake prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prijepisa uručiti osumnjičeniku zajedno s kopijom (primjerkom) snimljene trake. Prema tome, radnja snimanja ispitivanja osumnjičenika nije obvezna („u pravilu se snima“) već fakultativna radnja time da propust u predaji prijepisa zapisa također radnju ispitivanja ne čini nezakonitom. Obrana je nakon izricanja pobijane presude zatražila dostavu kopije video zapisa o ispitivanju optuženika dana 26. lipnja 2011., ali je prvostupanjski sud, s obzirom da se u spisu nalazi samo jedan CD sa snimkom ispitivanja, uputio obranu na mogućnost razgledavanja snimke svakog radnog dana u prostorijama suda. Stoga, osim što je na ovaj način obrani omogućeno neometano razgledavanje snimke za potrebe žalbenog postupka, nema govora o povredi prava obrane zbog koje bi bila ostvarena bitne povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP/97 kako se smjera žalbom, poglavito imajući na umu da je zahtjev stavljen po okončanju glavne rasprave i donošenju prvostupanjske presude.

Ovaj sud prihvaća i argumentaciju iz pobijane presude kojom je otklonjena teza obrane o iznuđenom iskazu uz uporabu sile i postavljanju sugestivnih pitanja. Naime, sud prvog stupnja pregledavanjem snimke ispitivanja nije našao tragova primjene sile, prijetnje ili drugih sredstava kojima bi se utjecalo na slobodu izražavanja volje prilikom davanja izjave, dok je izmorenost i loš izgled optuženika pripisao posljedici bijega i skrivanja od tijela kaznenog progona do trenutka uhićenja, te nije našao da bi optuženiku bila postavljena sugestivna pitanja već pitanja namijenjena pojašnjenju optuženikovih navoda. Osim toga, sud prvog stupnja je cijenio i optuženikov navod, da je pregledan po liječnicima tek protekom petnaest dana kada su mu svi hematomi i modrice sa tijela već bili nestali, što je i bilo razlogom da odbije dokazne prijedloge obrane na okolnost primjene sile (str. 6 presude), pa stoga izneseni žalbeni prigovori, u odnosu na stanje spisa, nisu doveli u sumnju ispravnost zaključka da je zapisnik od 26. lipnja 2011. zakonit dokaz.

Nadalje, žalitelj nije doveo u sumnju ni ispravnost zaključka prvostupanjskog suda da su tragovi prožimanja ljudske krvi sa gornjeg dijela gornjeg ležaja kabine tegljača, pronađeni i izuzeti tijekom pretrage tegljača 30. lipnja 2011., zakonit i valjan dokaz. S pravom se sud prvog stupnja oslonio na argumente i pojašnjenje vještaka M. K. A. o okolnostima obavljanja prve pretrage koja se odvijala danju 22. lipnja 2011. i potrebe da se pretraga ponovi uz posebne uvjete noću o čemu je detaljno iskazivao vještak M. K. A., za razliku od puke tvrdnje obrane o podmetnutim dokazima.

Konačno, premda je sud prvog stupnja izvidnim radnjama dao značaj dokaza kada ih je pročitao na glavnoj raspravi, ispravno ocjenjuje da se te radnje ne mogu podvesti pod pojam nezakonitih dokaza u smislu čl. 9. ZKP/97, a kako se ni presuda ne temelji na njima već na provedenim vještačenjima te pregledanim snimkama nadzornih kamera to je i u ovom dijelu neosnovana žalba zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka.

Slijedom navedenog nije osnovana žalba optuženika zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, a ni ovaj sud nije našao da su počinjene povrede procesnog zakona na koje pazi po službenoj dužnosti prema odredbi iz čl. 379. st. 1. ZKP/97.

Žaleći se zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na kazneno djelo pokušaja silovanja na štetu M. D. optuženik ukazuje na dvojbenost iskaza oštećenice. Isto se odnosi na njen navod o boji vozila u koje je ušla kritične zgrade, a koji ne odgovara ni obrani optuženika ni iskazima svjedoka pri čemu je, radi pravilne ocjene i provjere njenog iskaza, trebalo prihvatiti dokazni prijedlog obrane i pribaviti snimke nadzornih kamera za dan 28. lipnja 2010. sa benzinske postaje na južnom dijelu S., predio S.. Prigovara se zaključku prvostupanjskog suda kako su na optuženikovu odluku da ne dovrši započeto djelo utjecali vanjski faktori, pozivi na mobilni telefon te upire na iskaze oštećenice, svjedoka A. M. i G. R. iz kojih je trebalo zaključiti o postojanju dragovoljnog odustanka.

Nasuprot navedenim žalbenim prigovorima ovaj sud nalazi da su na glavnoj raspravi izvedeni svi potrebni dokazi koji su sveobuhvatno i temeljito ocijenjeni, sa opravdanim zaključkom da je optuženik počinio kazneno djelo pokušaja silovanja na štetu M. D.. S obzirom da su razlozi o ocjeni dokaznog materijala i odluci o odbijanju dokaznih prijedloga obrane u odnosu na ovo kazneno djelo logični i uvjerljivi, to žalbenim navodima optuženika nisu dovedena u pitanje činjenična utvrđenja i izvedeni zaključci prvostupanjskog suda.

Da je optuženik počinio predmetno kazneno djelo proizlazi iz jasnog, određenog i potpunog iskaza oštećenice, koja je u istrazi i na glavnoj raspravi dosljedna u opisu događaja i počinitelja, njen iskaz je potvrđen iskazima posrednih svjedoka, kao i sadržajem obrane optuženika. Naime, kraj činjenice da oštećenica i optuženik iskazom kod istražnog suca suglasno iskazuju o određenim okolnostima (predstavljanje imenom M. i da je studentica političkih nauka, telefonski pozivi upućeni optuženiku, optuženikovo davanje mail adrese oštećenici) te način komunikacije optuženika prilikom postavljanja pitanja oštećenici na glavnoj raspravi, uz znakovitu primjedbu obrane nakon njenog ispitivanja kojom ne spori da je oštećenica bila u vozilu optuženika (list 1513-1514) promašeno je inzistiranje žalitelja na manjkavosti iskaza oštećenice kod opisa boje vozila u kojem se inkriminirani događaj zbilo. Isto tako, s obzirom na prikupljene i izvedene dokaze na glavnoj raspravi osnovano je sud prvog stupnja odbio dokazni prijedlog obrane za pribavljanje snimki nadzornih kamera.

Nadalje, i ovaj sud cijeni da je kazneno djelo ostalo u pokušaju i to, osim razloga navedenih u pobijanoj presudi, poglavito zbog umješnosti i prisebnosti oštećenice koja je, kako i sama kaže, na sve moguće načine nastojala optuženika odgovoriti od njegove namjere. Naime, oštećenica je podrobno opisala radnje koje je poduzimala kako bi optuženika spriječila u njegovom naumu pri čemu je znakovit njen navod optuženiku da boluje od spolnih bolesti, k tome je uzimala, plakala, razgovorom i uvjeravanjem (da je dobar čovjek i da joj neće tako nešto učiniti) nastojala optuženika omesti u dovršetku djela. Prema tome, kako je optuženik nasilno skinuo oštećenicu, prijetio da će morati obaviti spolni akt i ozlijediti je ako ne prestane s otporom pri čemu joj je i glavu gurao prema spolovilu, nema sumnje da je optuženik ostvario obilježja pokušaja kaznenog djela silovanja, a djelo nije dovršio uslijed učinkovitog opiranja oštećenice. Stoga nije u pravu žalitelj da je inkriminirane radnje trebalo podvesti pod institut dragovoljnog odustanka, pa je u odnosu na ovo kazneno djelo neosnovana žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i s tim u vezi povrede kaznenog zakona.

Međutim, ispitujući pobijanu presudu prema čl. 379. st. 1. toč. 2. ZKP/97, ovaj je sud u odnosu na opisane radnje na štetu M. D. i kriminalnu djelatnost optuženika primijenio

odredbe KZ/11 ocijenivši ga u konkretnom slučaju blažim za počinitelja. Naime, kako se kriminalna djelatnost optuženika sada može podvesti pod kazneno djelo iz čl. 153. st. 1. KZ/11 za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina, dok je ranije zakonski okvir propisane kazne imao viši minimum (od tri do deset godina zatvora), trebalo je u povodu žalbe optuženika, a po službenoj dužnosti, odlučiti kao pod toč. II. izreke ove presude.

Razmotrivši odluku o kazni uslijed odluke pod I., preinake u pravnoj oznaci djela i žalbenom prigovoru da je kazna nezakonita, te imajući na umu i sada osudu po blažem zakonu, u ovom je dijelu valjalo prihvatiti žalbu optuženika. Tako otegotne okolnosti utvrđene po prvostupanjskom sudu (višeputni specijalni povrat u kriminalnoj djelatnosti uz istovjetni modus operandi), te izostanak olakotnih okolnosti, uz činjenicu da je djelo ostalo u pokušaju i pravno je označeno po povoljnijem zakonu čine kaznu zatvora u trajanju četiri godine i šest mjeseci primjerenom za ostvarenje propisane svrhe kažnjavanja.

U odnosu na toč. I. i V. ove odluke

Optuženik se žali zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i s tim u svezi i zbog povrede kaznenog zakona u odnosu na kaznena djela na štetu A. B.. Prigovorima se pobija ispravnost utvrđenja činjenice da je oštećenica ušla i boravila u tegljaču kojim je upravljao optuženik. Uz zamjerke na ocjenu personalnih dokaza, provedena vještačenja i odbijanje dokaznih prijedloga obrane optuženik smatra da je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio kako je njegova namjera bila sa ošt. A. B. ostvariti spolni odnos jer „nikada nije u svojoj izjavi priznao namjeru ostvarenja spolnog odnosa sa oštećenom, a niti primjenu sile prema njoj radi ostvarenja spolnog odnosa“ te dodaje da „u svojoj izjavi-priznanju optuženik je iskazao razloge hvatanja oštećene oko vrata-gubitak živaca zbog psovanja i vrijeđanja, a ne ubojstvo radi sprječavanja oštećene da ga ona prijavi.“

U pravu je optuženik da sadržaj isprava i dokaza provedenih na glavnoj raspravi ozbiljno dovode u sumnju pravilnost i pouzdanost utvrđenja da je ostvario obilježja kaznenog djela pokušaja silovanja, što čini upitnim i zaključak o učinu kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 91. toč. 5. KZ/97.

Naime, prema razlozima pobijane presude razvidno je da prvostupanjski sud namjeru na obavljanje spolnog odnosa utvrđuje iz postupanja optuženika, koji, vidjevši lijepu djevojku da stopira u suprotnom smjeru njegova kretanja, okreće tegljač unatoč obvezi odlaska na ukrcaj robe u O., prima djevojku u svoje vozilo, istoj se „nabacuje“, nakon čega vozilo zaustavlja i prelazi na njezinu stranu, na sjedište suvozača gdje je oštećenica sjedila i u tom cilju započinje s primjenom sile. Pri tome sud prvog stupnja uporište nalazi u obrani optuženika iz koje proizlazi da nakon njegova ulaska u tegljač na stranu suvozača „djevojka uzmiče, nedvojbeno svjesna optuženikove namjere, odnosno prelazi na mjesto vozača pokušavajući otvoriti vrata tegljača na toj strani, ali u tome ne uspijeva...a kada nije uspjela otvoriti vrata i izići iz tegljača, oštećena je optuženog, kako on to sam opisuje, nekoliko puta nogom odgurnula od sebe“, pri čemu razlog za ovakvu reakciju oštećenice nalazi u daljnjem približavanju optuženika u pokušaju ostvarenja namjere zbog koje je oštećenicu i ukrcao u tegljač.

Međutim, u pravu je optuženik da iskazom od 26. lipnja 2011. nije priznao namjeru ostvarenja spolnog odnosa sa oštećenicom, a ni sadržaj tog iskaza ne daje osnova za takav zaključak. Naime, optuženik je iskazao da ga je oštećenica, nakon bezuspješnog pokušaja otvaranja vozačevih vrata počela psovati i vrijeđati psujući mu srpsku majku, uspjela ga je nekoliko puta odgurnuti nogom od sebe, a kod pokušaja da iz kabine prođe pored optuženika, i dalje uz glasno psovanje, da je „izgubio živce“, jako je oštećenicu rukama uhvatio u predjelu vrata dok se nije „opustila“. Optuženik je, istina, iskazao da se oštećenici prije zaustavljanja tegljača „nabacivao“, što može ukazivati na seksualnu konotaciju u njegovoj komunikaciji sa oštećenicom, ali njegov opis događanja u kabini tegljača, kao jedini dokaz za ovo kazneno djelo, ne daje osnova za pouzdan zaključak da je postupao u namjeri obavljanja spolnog odnosa ili pak nekog drugog oblika seksualne aktivnosti koji bi kao pokušaj bio kažnjiv, odnosno da je započeo s primjenom sile u cilju obavljanja spolnog odnosa.

Slijedom navedenog, premda se već sada može reći da sadržaj dokazne građe ukazuje na optuženika kao osobu koja je usmrtila oštećenicu, žalitelj je s uspjehom doveo u sumnju pravilnost utvrđenja i zaključka o dokazanosti kaznenog djela pokušaja silovanja, a time i zaključak o ostvarenom kvalificiranom obliku kaznenog djela ubojstva. Stoga je trebalo za oba kaznena djela na štetu A. B. ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti na ponovno suđenje.

U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će za osnovu uzeti dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude, iznova će provesti sve potrebne dokaze, poglavito imajući na umu činjenicu pronalaska tijela oštećenice na što upućuju podaci u spisu, te će nakon provedenog postupka, pažljive i savjesne analize svakog dokaza posebno i u međusobnoj svezi iste preocijeniti kako je upućen ovom odlukom u odnosu na kazneno djelo pokušaja silovanja, što će biti od utjecaja i na inkriminirano kazneno djelo teškog ubojstva. Osim toga treba voditi računa o ograničenju iz čl. 381. ZKP/97 jer je optuženik bio terećen za kaznena djela pokušaja silovanja i teškog ubojstva u kvalificiranom obliku zbog maloljetne dobi oštećenice (i prikrivanja drugog kaznenog djela), ali je pobijanom presudom proglašen krivim zbog pokušaja kaznenog djela silovanja u njegovom osnovnom obliku te teškog ubojstva usmrćenja druge osobe radi prikrivanja drugog kaznenog djela, a u kojem dijelu je izostala žalba državnog odvjetnika. Nadalje, u slučaju donošenja osuđujuće presude sud prvog stupnja će izreći jedinstvenu kaznu za sva djela uzimajući kao utvrđenu kaznu za kazneno djelo na štetu M. D., u koju jedinstvenu kaznu će uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru.

Budući da je prvostupanjska presuda ukinuta u odnosu na navedena kaznena djela, a optuženik se nalazi u pritvoru trebalo u smislu čl. 388. st. 5. ZKP/97 ispitati po službenoj dužnosti postoje li još razlozi za pritvor.

Po ocjeni ovog suda razlozi za pritvor iz čl. 102. st. 1. toč. 1. i 3. ZKP/97 još uvijek postoje.

S obzirom da iz osobnih podataka optuženika proizlazi da je državljanin Republike Hrvatske i Srbije te da je nakon saznanja kako ga se povezuje s činom kaznenih djela na štetu A. B. napustio Republiku Hrvatsku i otišao u Bosnu i Hercegovinu gdje je i uhićen, to postoje i nadalje okolnosti koje upućuju na opasnost od bijega.

Nadalje, optuženik je u više navrata pravomoćno osuđen zbog kaznenih djela s elementima nasilja, silovanja te silovanja u pokušaju (presude Osnovnog suda u Sokocu, Republika Srpska i Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici, Republika Srbija) i to tako da je u svoje vozilo primao ženske osobe koje stopiraju ili koje se zateknu na cesti, u ovom je postupku pravomoćno osuđen za istovrsno djelo istoga načina počinjenja, a i dalje je osnovano sumnjiv zbog seksualnog delikta i teškog ubojstva na štetu žrtve koju je također primio u kamion dok je stopirala. Stoga navedene okolnosti ukazuju na postojanje iteracijske opasnosti zbog čega je pritvor produljen i po osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP/97.

Slijedom izloženog, na temelju čl. 388. st. 1., 4. i 5. ZKP/97 (toč. I. i V.), čl. 390 st. 1. ZKP/97 (toč. II. i III.) i čl. 387. ZKP/97 (toč. IV.) odlučeno je kao u izreci ove odluke.

U Zagrebu, 27. ožujka 2014.

Zapisničar:
Nikša Stolić, v.r.

Predsjednica vijeća:
Zlata Lipnjak-Bosanac, v.r.